

zaaknummer 2011 T 526(2)

Advies van 19 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[Naam],
geboren op [Datum],
wonende te [Plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.F. Roth, advocaat te Amersfoort,

tegen:

[Naam]
geboren op [Datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot februari [Jaar] norbertijn van de Abdij van Berne, Orde van
norbertijnen.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 oktober 2011. Op 3 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [Naam] o.praem, administrator van de Abdij van Berne.

1.2. Op 11 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Roth voornoemd.

Namens de Abdij van Berne is verschenen [Naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager ging vanaf [Jaar] naar school op het gymnasium [Naam] in [Plaats], een onderwijsinstelling van de Abdij van Berne (hierna: 'het gymnasium'). Klager had er bij zijn ouders op aangedrongen aldaar naar school te mogen omdat een goede vriend van hem ook daarheen zou gaan. Klager had van de broers van deze vriend goede verhalen gehoord over het gymnasium. Bovendien was er op het gymnasium een goed symfonieorkest. Dat sprak klager, zelf muzikaal getalenteerd, bijzonder aan. Klager voelde zich zeer thuis in de cultuur op het gymnasium, die hem 'vleugels' gaf. Hij werd de 'schoolpianist' en hield zich veel en intensief met muziek bezig.

In [Jaar], klager was toen dertien jaar oud, is klager door een op het gymnasium werkzame broeder misbruikt. Klager heeft daarover ook een klacht ingediend (zaaknummer 2011T526[1]).

Klager is in augustus [Jaar] als novice ingetreden in de Abdij van Berne. Klager voelde zich daar niet thuis. Het was in zijn ogen erg saai. Waar hij op het gymnasium volop de gelegenheid had om muziek te maken, was hij in de abdij enkel organist. Klager werd niet uitgedaagd. Bovendien waren er op het gymnasium barsten in zijn geloof gekomen. Al met al voelde klager zich kwetsbaar en ongelukkig.

Aangeklaagde was de biechtvader van klager geweest toen hij op het gymnasium zat. Voor het overige hadden zij niets met elkaar van doen. Klager begeleidde het koorgebed op het orgel. De overige broeders zaten dan om hem heen. Het viel klager op dat aangeklaagde dan veelvuldig oogcontact zocht.

Op een middag in [Jaar], klager was toen achttien jaar oud, vroeg aangeklaagde klager 's avonds naar zijn kamer te komen. Aangeklaagde schonk die avond flink in uit een fles wijn en onderwijl praatten zij wat. Na de wijn volgde cognac. Op enig moment was klager dronken. Opeens lag er een matras op de grond. Klager lag er naakt op. Aangeklaagde trok klager af tot deze klaarkwam. Aangeklaagde vroeg klager hetzelfde bij hem te doen, maar klager pakte zijn kleren en rende weg.

Klager is nog zes weken in de abdij gebleven, daarna is hij uitgetreden. Aangeklaagde bracht klager met de auto naar Eindhoven om vandaar de trein naar huis te nemen. Op enig moment zette aangeklaagde de auto langs de kant en begon klager te kussen. Klager vluchtte de auto uit en de bosschages in en wachtte tot aangeklaagde wegreed. Vervolgens is klager naar huis gelift.

Klager heeft nooit met zijn ouders over het misbruik gesproken. Hij wilde dat hen niet aandoen.

2.2. Klager is psychologie gaan studeren omdat hij een verklaring zocht voor het gebeurde. Het leverde hem echter niets op. Klager functioneerde niet meer. Hij brak met de door hem geliefde muziek en ook met zijn geloof. Hij liet zijn oude identiteit achter, maar was daardoor niemand meer. Klager was in die periode schuw, op het suïcidale af. Klager heeft het lang moeilijk gevonden om vriendschappen met mannen te onderhouden.

In een brief van 8 april 2002 heeft klager het misbruik gemeld bij de abdij. De toenmalige abt van de abdij heeft geantwoord op de brief. Voorts heeft klager het misbruik op 28 april 2002 gemeld bij Hulp en Recht. Met zijn klacht is destijds niets gedaan.

Klager kan moeilijk duiden welke invloed de beide afzonderlijke voorvallen van misbruik op zijn leven hebben gehad. Klager stelt wel dat het tweede voorval, in [Jaar], door hem als het meest ernstige is ervaren.

2.3. Klager hoopt dat de klacht bijdraagt aan de verwerking van het gebeurde.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde heeft de orde verlaten en is in [Jaar] gehuwd. Hij is, zo stelt zijn echtgenote, dusdanig dementerend dat contact met hem geen zin heeft. Administrator [Naam]

heeft daarom namens aangeklaagde gereageerd. In zijn reactie stelt hij dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Omdat nauwelijks archiefmateriaal beschikbaar is, baseert hij zijn reactie met name op gesprekken met broeders die aangeklaagde hebben gekend. [Naam] voert aan dat hij geen oordeel kan geven over het door klager gestelde misbruik, doch dat binnen de abdij wel wordt aangenomen dat aangeklaagde misbruik heeft begaan.

3.2. Indien de klacht gegrond wordt verklaard, zal de abdij zonder meer de klacht erkennen. Zij betuigt haar spijt voor het leed dat klager is aangedaan. Voorts worden excuses gemaakt voor het feit dat klager niet meer ondersteuning is geboden na zijn klacht in 2002.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (hierna: ‘de Procedure’). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Beoordeeld dient te worden of het door klager gestelde kan worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure. Dat geldt in ieder geval voor de door klager gestelde handelingen (het aftrekken en het zoenen). Op grond van de Procedure dient voorts sprake te zijn van een afhankelijkheidsrelatie. Die kan gelet op het feit dat klager achttien was niet zonder meer worden aangenomen. De Klachtencommissie acht op grond van de gestelde omstandigheden voldoende aannemelijk dat tussen klager en aangeklaagde een afhankelijkheidsrelatie bestond. Klager was als novice immers binnen de abdij de laagste in de hiërarchie en moest hoger geplaatste broeders, waaronder aangeklaagde, die ook eerder zijn biechtvader was geweest, gehoorzamen. Bij het eerste door klager beschreven misbruik komt bovendien nog dat klager door aangeklaagde dronken was gevoerd, zodat op dat moment temeer sprake is van een afhankelijkheidsrelatie.

4.3. Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sinds hetgeen klager aangeklaagde verwijt zich zou hebben afgespeeld. Daardoor zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Het gaat dan om het aftrekken van klager door aangeklaagde. Dat is één keer gebeurd. Daarnaast gaat het om het zoenen van klager door aangeklaagde. Ook dat is één keer gebeurd.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts is steunbewijs gevonden in de omstandigheid dat klager reeds in 2002 heeft geklaagd over het misbruik en in de omstandigheid dat binnen de Orde wordt aangenomen dat aangeklaagde misbruik heeft begaan.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde is dermate dementerend dat tegen hem geen maatregelen meer kunnen worden genomen.

4.6. Nu de Abdij van Berne is verschenen bij haar administrator, zal dit advies aan hem worden uitgebracht.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de administrator van de Abdij van Berne de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 november 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van artikel 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de administrator van de Abdij van Berne en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 18.1 van de Procedure stelt de administrator binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 18.2 van de Procedure geeft de administrator daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de administrator.